



Brüssel, 23. mai 2025
(OR. en)

9260/25

LIMITE

JUSTCIV 102
JAI 653
EJUSTICE 31
CODEC 657
FREMP 133

Institutsioonidevaheline
dokument:
2023/0169(COD)

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb pädevust, kohaldatavat õigust, meetmete tunnustamist ja täitmist ning koostööd täisealiste kaitsega seotud küsimustes – Osaline üldine lähenemisviis

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon võttis 31. mail 2023 vastu järgmise ettepaneku: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb pädevust, kohaldatavat õigust, abinõude tunnustamist ja täitmist ning koostööd täiskasvanute kaitsega seotud küsimustes,¹ koos järgmise ettepanekuga: nõukogu otsus, millega antakse liikmesriikidele luba saada või jääda Euroopa Liidu huvides täiskasvanute rahvusvahelist kaitset käsitleva 13. jaanuari 2000. aasta konventsiooni (edaspidi „täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioon“) osaliseks².

¹ 10108/23.

² 10136/23.

2. Ettepanekute eesmärk on paremini kaitsta piiriülestes olukordades neid täisealisi, kes oma võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta, ning tagada, et nende õigust individuaalsele autonoomiale, sealhulgas vabadust teha ise valikuid oma isiku ja edaspidise elukorralduse osas, austatakse, kui nad liiguvad ELi piires.
3. Käesolev märkus hõlmab üksnes määruse ettepanekut. Punktis 1 osutatud nõukogu otsuse ettepanekut käsitletakse hilisemas etapis.
4. Määruse ettepanek tugineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 81 lõikele 2 (seadusandlik tavamenetlus).
5. Euroopa Parlamendis lasub põhivastutus õiguskomisjonil (JURI). Raportööriks määrati Jana TOOM (Renew).
6. Euroopa Andmekaitseinspektor võttis oma arvamuse ettepaneku kohta vastu 19. juulil 2023³.
7. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse ettepaneku kohta vastu 13. detsembril 2023⁴.
8. Nõukogus vaadatakse ettepanekut läbi tsiviilõiguse töörühmas (täisealiste kaitse) (edaspidi „töörühm“).
9. Töörühm on ettepaneku arutamiseks korrapäraselt kohtunud. Erilist tähelepanu pöörati peatükkidele I–V (kohaldamisala ja mõisted, pädevus, kohaldatav õigus, tunnustamine ja täitmine, ametlikud dokumendid), mis hõlmavad määruse põhisätteid. Eesistujariik leiab, et nende peatükkide praegune tekst on stabiilne ja kujutab endast liikmesriikide erinevaid seisukohti kajastavat täpselt tasakaalustatud kompromissi.

³ 12072/23.

⁴ ELT C/2024/1581.

10. Peetud aruteludest nähtub, et ülejäänud teksti täiendavaks analüüsimiseks on vaja rohkem aega, eelkõige seoses registrite loomise ja sidestamisega ning seoses koostööga paigutamise korral.
11. Eesistujariik soovib seetõttu osalise üldise lähenemisviisi saavutamiseks esitada nõukogule oma kompromissteksti I–V peatüki kohta, välja arvatud viidete kohta registritele (artikli 1 punkt h) ja paigutamisele (artikli 10 lõike 1 punkt c), mis esitatakse hiljem koos vastava VI–XII peatüki tasakaalustatud tekstiga. Osaline üldine lähenemisviis ei hõlma viiteid viimati nimetatud peatükkidele, põhjendustele ja lisadele. Lisaks sellele saab osalise üldise lähenemisviisiga hõlmatud sätteid hiljem kohandada, kui seda peetakse VI–XII peatüki üle peetavate läbirääkimiste valguses vajalikuks.
12. Iirimaa ei ole kasutanud aluslepingutele lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklis 3 sätestatud võimalust osaleda kavandatud määruse vastuvõtmisel ja kohaldamisel. Aluslepingutele lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) kohaselt ei osale Taani kavandatud määruse vastuvõtmisel.

II. EESISTUJARIIGI KOMPROMISSTEKSTI PÕHIELEMENDID

13. Ettepaneku esimene läbivaatamine algas 19. juulil 2023 ning see toimus Hispaania, Belgia, Ungari ja Poola eesistumise ajal töörühma seitsmeteistkümmel järjestikusel koosolekul.
14. Kooskõlas ettepaneku suure poliitilise prioriteetsusega otsustas eesistujariik keskendada oma jõupingutused konkreetsetele põhipeatükkidele, et saavutada käegakatsutavat edu ja jõuda ettepaneku oluliste elementide suhtes kokkuleppele.

15. Tuginedes eelmiste koosolekute ajal tehtud edusammudele esitas eesistujariik Poola viiel töörühma koosolekul ning kahel justiits- ja siseküsimuste nõunike koosolekul I–V peatüki kohta mitu muudetud teksti. Eesistujariik püüdis teksti ühtlustada, selgitada kohaldamisala ja rahvusvahelise eraõiguse põhinorme (pädevus, kohaldatav õigus, tunnustamine ja täitmine, ametlikud dokumendid) ning tagada kooskõla sama teemat käsitleva täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooniga,⁵ võttes samal ajal arvesse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide kohustusi seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga.
16. Kompromissteksti põhielemendid on järgmised.
- a) Seos täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooniga
- Ettepaneku eesmärk on tagada kooskõla täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooniga. Selle tulemusena peegeldab tekst konventsiooni nii palju kui võimalik, eelkõige mis puudutab käesoleva osalise lähenemisviisiga hõlmatud teemasid. Kus on aga asjakohane minna ELi tasandil kaugemale, on teksti vastavalt sellele eesmärgile kohandatud.
- b) I peatükk – kohaldamisala ja mõisted
- Ettepaneku kohaldamisalaga hõlmatud küsimuste mittetäielikku loetelu on artiklis 2 veidi laiendatud, et rahuldada mõne liikmesriigi palvet kasutada nüüdiskeelt, mis on kooskõlas ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga, tagades seejuures kooskõla täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooniga.

⁵ Ettepanek esitati koos nõukogu otsuse ettepanekuga, millega antakse liikmesriikidele luba saada või jääda täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni osaliseks. Seda dokumenti arutatakse hiljem.

- Artiklis 3 sätestatud määratlusi, eelkõige mõistete „meede“, „esindusõigus“ ja „esindaja“ puhul, on täpsustatud ja täpsemalt selgitatud põhjendustes⁶. Lisatud on mõiste „kohus“ määratlus, kuna see erineb täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioonist, milles viidatakse „ametiasutustele“. Mõiste „kohus“ on ELi *acquis*'s rahvusvahelise eraõiguse valdkonnas asjakohasem. Põhjendustes selgitatakse ka notarite rolli täisealiste kaitse valdkonnas.
- Mõned mõisted on artiklist 3 välja jäetud, kuna neid peeti ülearuseks. Näiteks ei ole eri liiki asutuste määratlused enam vajalikud tänu kohtu uuele määratlusele.
- Kompromissettepanek ei sisalda registrite sidestamise teemat, mis vajab täiendavat arutelu. Sellest tulenevalt ei hõlma käesolev osaline lähenemisviis viidet sellele teemale artikli 1 punktis h.

c) II peatükk – pädevus

- Seoses pädevusega viidatakse ettepanekus täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni II peatükile.
- Ettepanek läheb aga täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioonist kaugemale, andes artiklis 6 täisealistele võimaluse valida kohus.

⁶ Töörühm on põhjendused esialgselt heaks kiitnud, kuid need pole osa käesolevast osalisest üldisest lähenemisviisist, kuna need lisatakse lõplikku üldisesse lähenemisviisi.

- Selleks et tegeleda liikmesriikide väljendatud muredega laia kohaldamisala pärast seoses piiramatu kohtu valikuga, piiratakse kompromisstekstiga ettepanekut, võttes kasutusele neli ühendavat tegurit, mis näitavad tugevat seost asjaomase täisealisega. Seetõttu lükatakse kohtu valik kompromissteksti kohaselt tagasi vaid siis, kui see on vastuolus täisealise huvidega, samal ajal kui esialgne ettepanek sisaldas nõuet, et pädevust teostatakse üksnes juhul, kui see on täisealise huvides.
- Mõned liikmesriigid taotlesid artikli lisamist, mis võimaldab pärimisasjaga seotud kõrvalküsimusi (näiteks täisealise esindamine) käsitleda pärimisasja menetleval kohtul. Selle tulemusena lisati kompromisstekstiga artikkel 7a kõrvalküsimuste kohta.

d) III peatükk – kohaldatav õigus

- Ettepanekus viidatakse täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni selleteemalisele peatükile.
- Pärast sellise liikmesriigi taotlust, millel on mitu õigussüsteemi, lisati kompromisstekstiga mõned sätted, mis viitavad riigisisestele kollisiooninormidele sellistel juhtudel. See erineb täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioonist, mis hõlmas oma vastavates lõppsätetes enam kui kohaldatavat õigust.

e) IV peatükk – meetmete tunnustamine ja täitmine

- Artikli 10 lõike 1 kompromisstekstis on sätestatud, et loetletud juhtudel meetme tunnustamisest „keeldutakse“, selle asemel et sellest „võib keelduda“. See erineb täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioonist vastastikuse usalduse põhimõtte tõttu, mis kehtib liikmesriikide vahel ELi tasandil.

- Täisealise ärakuulamisega seotud tunnustamisest keeldumise aluse üle peeti põhjalik arutelu. Võttes arvesse liikmesriikide arvamusi, lisati kompromisstekstiga artiklisse 10 lõige 2, milles täpsustatakse, et meetme tunnustamisest „võidakse“ keelduda, kui täisealisele pole antud võimalust olla ära kuulatud, välja arvatud juhul, kui on olemas tõsised alused, et seda mitte teha.
- Artiklites 9 (meetme tunnustamise kohta) ja 12 (meetme täitmise kohta) täpsustab kompromisstekst, millist õigust vastavates menetlustes kohaldatakse.
- Lisaks sellele käsitletakse kompromissteksti artiklis 15a tunnustamise ja täitmise menetlustes tasuta õigusabi küsimust, mis oli algselt paigutatud koostööd käsitlevasse peatükki. Viited kõige soodsamale ja kõige ulatuslikumale õigusabile jäeti välja, et vältida võimalikke erinevusi riigisiseste ja piiriüleste juhtumite vahel.

f) V peatükk – ametlikud dokumendid

- Kompromisstekstiga lisatakse viide tõlkele ja transliteratsioonile, et veelgi hõlbustada nende sätete kohaldamist.

17. Eesistujariik tegi lõpliku kompromisettepaneku 20. mail 2025 ja esitas selle mitteametlikuks vaikiva nõusoleku menetluseks, mis lõppes 22. mail 2025. Enamik delegatsioone toetab eesistujariigi poolt esitatud teksti. Eesistujariik on seisukohal, et tekst on valmis esitamiseks alaliste esindajate komiteele ja nõukogule, et leppida kokku osalises üldises lähenemisviisis.

III. KOKKUVÕTE

18. Sellest tulenevalt palutakse alaliste esindajate komiteel:

- kinnitada kokkulepe käesoleva märkuse lisas esitatud osalise üldise lähenemisviisi teksti suhtes ning
- soovitada nõukogul leppida selle teksti suhtes kokku osaline üldine lähenemisviis.

2023/0169 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

mis käsitleb pädevust, kohaldatavat õigust, meetmete tunnustamist ja täitmist ning koostööd täisealiste kaitsega seotud küsimustes

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 81 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt,

[...]

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

⁷ 13. detsembri 2023. aasta arvamus (ELT C 2024, 1581).

I peatükk

KOHALDAMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses sätestatakse õigusnormid, millega:

- a) määratakse kindlaks liikmesriik, mille [...] **kohtute** pädevuses on võtta meetmeid täisealise isiku või vara kaitseks;
- b) määratakse kindlaks, millist õigust need [...] **kohtud** kohaldavad oma pädevuse teostamisel;
- c) määratakse kindlaks, millist õigust kohaldatakse täisealise **toetamise ja** esindamise suhtes;
- d) nähakse ette kõnealuste meetmete tunnustamine ja täitmine kõigis liikmesriikides;
- e) nähakse ette ametlike dokumentide aktsepteerimine kõigis liikmesriikides;
- f) nähakse käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks ette koostöö liikmesriikide **kohtute**, pädevate ametiasutuste ja keskasutuste vahel;

[...] **g)** luuakse Euroopa esindamistöend;

[[...] **h)** luuakse liikmesriikide **meetmete, kinnitatud esindusõiguse ja muude esindusõiguste** registrite sidestamise süsteem;]⁸

⁸ Käesoleva artikli punkt h ei ole lõplik. Selle olemasolu ja sõnastus sõltub täiendavast arutelust VIII peatüki üle.

i[...]) [...] kehtestatakse ühtne õigusraamistik elektroonilise side kasutamiseks kohtute, pädevate ametiasutuste ja keskasutuste vahel ning [...] elektroonilise side kasutamiseks füüsiliste [...] **või** juriidiliste isikute ja **kohtute või** pädevate ametiasutuste vahel;

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviilasjades [...], **mis käsitlevad** piiriülestes olukordades selliste täisealiste kaitset, kes oma võimete kahjustatuse või piiratuse tõttu ei suuda ise oma huve kaitsta.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse ka sellise täisealisega seoses **liikmesriigis võetud** meetmete suhtes, kes ei olnud nende võtmise ajaks 18-aastaseks saanud.
3. Lõikes [...]1[...] osutatud tsiviilasjad võivad eelkõige käsitleda:

aa) meetmeid, millega toetatakse täisealist tema õigus- ja teovõime teostamisel;

ab) täisealise antud esindusõigust;

- a) täisealise teovõime piiratuse kindlaksmääramist ja kaitserežiimi rakendamist;
- b) täisealise paigutamist kohtu- või haldusasutuse kaitse alla;
- c) eestkostet, hooldust ja samalaadseid institutsioone;
- d) sellise isiku või organi määramist ja tema ülesandeid, kes vastutab täisealise isiku või tema vara eest, esindab või abistab täisealist;

- e) [...] täisealise paigutamist kinnisesse asutusse või mujale, kus on võimalik tagada tema kaitse;
- f) täisealise vara haldamist, säilitamist või käsutamist;
- g) erisekkumiseks loa andmist täisealise isiku või vara kaitse eesmärgil.

4. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmise suhtes:

- a) ülalpidamiskohustused;
- b) abielu või muu sedalaadi suhte sõlmimine, kehtetuks tunnistamine ja lõpetamine, kaasa arvatud lahusele;
- c) abielu või muu sedalaadi suhtega seotud vararežiim;
- d) usaldushaldus või pärimine;
- e) sotsiaalkindlustus;
- f) üldist laadi riiklikud meetmed tervise valdkonnas;
- g) isiku suhtes tema poolt toime pandud kuriteo tõttu rakendatud meetmed;
- h) varjupaigaõiguse ja sisserände kohta tehtud otsused;
- i) üksnes avaliku julgeoleku tagamiseks rakendatud meetmed.

5. Lõige [...]4[...] ei mõjuta isiku õigust tegutseda täisealise esindajana nimetatud lõikes loetletud küsimustes.

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „täisealine“ – vähemalt 18-aastane isik;
- 2) „meede“ – [...] **kohtu** poolt võetud mis tahes nimetusega meede, mis on suunatud täisealise **isiku või tema vara** kaitsele;
- 3) „esindusõigus“ – täisealise poolt **esindajale** lepingu või ühepoolse tehinguga antud volitused, mida tuleb **esindajal** teostada siis, kui täisealine ei suuda ise oma huve kaitsta;
- [...] **4)** „kinnitatud esindusõigus“ – esindusõigus, mille suhtes **kohus või** pädev ametiasutus on kinnitanud, et esindaja, kellele see õigus on antud, võib seda kasutada;
- 5) „ametlik dokument“ – täisealise kaitset käsitlev dokument, mis on liikmesriigis ametliku dokumendina ametlikult koostatud või registreeritud ning:
 - a) mille allkiri ja sisu on autentsed ning
 - b) mille autentsust on kinnitanud päritoluliikmesriigi avaliku võimu kandja või muu pädev ametiasutus;

[...]

[...]

6[...] „päritoluliikmesriik“ – liikmesriik, kus meede võeti või ametlik dokument ametlikult koostati;

7) „esindaja“ – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut, kes on kohtu või täisealise poolt määratud või seadusega lubatud, et esindada või toetada⁹ täisealist tema huvide kaitsmisel;

[...]

[...]

[...] 8) „detsentraliseeritud IT-süsteem“ – võrgustik, mis hõlmab IT-süsteeme[...] ja koostalitlusvõimelisi pääsupunkte, nagu need on määratletud määruse (EL) 2023/2844 artikli 2 punktis 3 [...];

[...]

9[...] „Euroopa elektrooniline juurdepääsupunkt“ – portaal [...], nagu see on määratletud määruse (EL) 2023/2844 artikli 2 punktis 4 [...];

⁹ Edasiste arutelude käigus ülejäänud peatükkide üle (eelkõige VII peatükk „Euroopa esindamistõend“) võetakse esindaja volitusi nõuetekohaselt arvesse, tagamaks, et otsuste tegemisel ei aetaks esindamist ja toetamist segamini.

2. Käesolevas määruses tähendab mõiste „kohus“ järgmist: liikmesriigi mis tahes õigusasutus ja kõik muud asutused, kes on pädevad võtma meetmeid täisealise isiku või vara kaitseks või kes on pädevad otsustama teises liikmesriigis võetud meetme tunnustamise või tunnustamata jätmise üle. Käesoleva määruse II ja III peatüki kohaldamisel hõlmab ka mõiste „ametiasutus“ (mida kasutatakse täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni II ja III peatükis) kohut.

Artikkel 4

Viited täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioonile

Kui käesolevas määruses viidatakse täiskasvanute rahvusvahelist kaitset käsitlevale 13. jaanuari 2000. aasta Haagi konventsioonile (edaspidi „täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsioon“), mis on lisatud käesolevale määrusele, kohaldatakse seda konventsiooni *mutatis mutandis*.

II peatükk

PÄDEVUS

Artikkel 5

[...] Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni pädevust käsitlevate normide kohaldamine

Kui käesoleva määruse artiklitest 6–**7a** ei tulene teisiti, määratakse pädevus kindlaks vastavalt täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni II peatükile.

Artikkel 6

[...] Kohtu valik

1. Olenemata artiklist 5 on muu liikmesriigi kui täisealise hariliku viibimiskoha liikmesriigi [...] **kohtutel** pädevus **võtta meetmeid**, kui on täidetud kõik järgmised tingimused:
 - a) täisealine valis selle liikmesriigi [...] **kohtud** [...] **ajal**, mil ta oli [...] veel suuteline ise [...] **kohut valima**;
 - aa) **kohtu valiku tegemise ajal tehti otsus selle liikmesriigi kasuks**,
 - i. **mille kodanik täisealine on**;
 - ii. **kus on täisealise harilik viibimiskoht**;

iii. kus on täisealise sellise lähedase isiku harilik viibimiskoht, kes on valmis tema kaitse enda peale võtma; või

iv. kus asub täisealise vara;

- b) pädevuse teostamine [...] **ei ole vastuolus** täisealise huvidega;
- c) liikmesriigi [...] **kohtud**, kellel on pädevus [...] **kooskõlas** täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni artiklitega 5 [...], **6 ja** 8, ei ole oma pädevust teostanud.

2[...]. Lõikes [...]1[...] osutatud [...] **kohtu** valik peab olema vormistatud kirjalikult, kuupäevastatud ja täisealise poolt allkirjastatud. Elektroonilisel teel edastatud teave, mille puhul on võimalik valikut püsivalt säilitada, võrdsustatakse kirjalikult vormistatuga.

3[...]. **Kohus**, kellel on lõike [...]1[...] **kohaselt** pädevus, [...] teavitab **enne meetme võtmist selle liikmesriigi kohtuid, kus on täisealise harilik viibimiskoht**, kasutades [IV] lisas esitatud vormi [...]. **Teavitamine võib toimuda otse või asjaomase** [...] liikmesriigi artikli 18 alusel määratud [...] keskasutuse **kaudu**.

4. Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni artiklites 7, [...] 9, 10 ja [...] **11** sisalduvaid viiteid kõnealuse konventsiooni artiklile 5 loetakse nii, et need hõlmavad ka viidet käesolevale artiklile. **Täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni artiklit 8 loetakse nii, et see hõlmab ka viidet käesolevale artiklile.** Kõnealuse konventsiooni artikli 10 lõikes 4 osutatud teave esitatakse juhul, kui see on asjakohane, ka [...] **kohtule**, kes teostas [...] **oma** pädevust vastavalt lõikele [...]1[...].

Artikkel 7

Mitteainuõiguslik pädevus

Käesoleva määruse artikli 6 kohaselt [...] **kohtutele** antud pädevus ei ole ainupädevus[...]. **Eelkõige** [...] **ei tohi see takistada kohtuid**, kellel on pädevus täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni [...] artiklite 5, [...] 6 **ja 8** alusel, **seda teostamast** juhul, kui täisealise [...] valitud **kohus** [...] ei **ole oma** pädevust teostanud [...] või [...] **on** oma pädevusest **loobunud**.

Artikkel 7a

Kõrvalküsimused

1. Kui liikmesriigi kohtus toimuva pärimismenetluse tulemus sõltub täisealise esindamisega seotud kõrvalküsimuse lahendamisest, võib kõnealuse liikmesriigi kohus asjaomase küsimuse seda menetlust silmas pidades lahendada, isegi kui kõnealusel liikmesriigil ei ole käesoleva määruse alusel pädevust.
2. Lõike 1 kohaselt kõrvalküsimuse lahendamisel on mõju üksnes menetluses, mille käigus see küsimus lahendati.
3. Kui liikmesriigi kohtus pärimismenetluses täisealise nimel tehtud või tehtava õigusliku toimingu kehtivuse jaoks on nõutav kohtu luba või heakskiit, võib kõnealuse liikmesriigi kohus otsustada, kas lubada sellist õiguslikku toimingut või see heaks kiita, isegi kui tal ei ole käesoleva määruse alusel pädevust.
4. Lõigete 1 ja 3 alusel pädevust teostav kohus teavitab viivitamata kohtuid liikmesriigis, kus on täisealise harilik viibimiskoht, või meetme võtnud liikmesriigi kohut, niivõrd kui võrd ta on sellest meetmest teadlik, kasutades [VIII] lisas esitatud vormi¹⁰. Teavitamine võib toimuda otse või asjaomase liikmesriigi artikli 18 määratud keskasutuse kaudu.

¹⁰ Viidet lisadele kohandatakse pärast seda, kui tekst on lõplikult viimistletud.

III peatükk

KOHALDATAV ÕIGUS

Artikkel 8

Kohaldatava õiguse kindlaksmääramine

Täisealiste piiriülese kaitse suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks vastavalt täiskasvanute rahvusvahelise kaitse konventsiooni III peatükile, **ilma et see piiraks käesoleva määruse artiklite 8a–8c kohaldamist.**

Artikkel 8a

Mitme õigussüsteemiga riigid – territoriaalsed õigusaktide konfliktid

- 1. Kui käesolevas määruses osutatud õigus on sellise riigi õigus, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaühes kehtivad käesoleva määrusega reguleeritavate küsimuste osas oma õigusnormid, määratakse kõnealuse riigi kollisiooninormidega kindlaks see territoriaalüksus, mille õigusnorme kohaldatakse.**
- 2. Selliste riigisiseste kollisiooninormide puudumisel käsitatakse:**
 - a) kõiki viiteid harilikule viibimiskohale selles riigis viitena harilikule viibimiskohale territoriaalüksuses;**
 - b) kõiki viiteid täisealise viibimisele selles riigis viitena viibimisele territoriaalüksuses;**
 - c) kõiki viiteid täisealise vara asukohale selles riigis viitena täisealise vara asukohale territoriaalüksuses;**

- d) kõiki viiteid riigile, mille kodanik täisealine on, viitena kõnealuse riigi õigusega määratud territoriaalüksusele, või kui asjakohased eeskirjad puuduvad, viitena territoriaalüksusele, millega täisealine on kõige tugevamini seotud;
- e) kõiki viiteid riigile, mille kohtud täisealine on valinud, viitena territoriaalüksusele, kui täisealine on valinud kohtud selles territoriaalüksuses, või viitena territoriaalüksusele, millega täisealine on kõige tugevamini seotud, kui täisealine on valinud selle riigi kohtud, täpsustamata konkreetset territoriaalüksust selles riigis;
- f) kõiki viiteid selle riigi õigusele, millega olukord on märkimisväärselt seotud, viitena selle territoriaalüksuse õigusele, millega olukord on märkimisväärselt seotud;

Artikkel 8b

Mitme õigussüsteemiga riigid – isikute grupe puudutavad õigusaktide konfliktid

Sellises riigis, kus käesoleva määrusega reguleeritavate küsimuste osas kohaldatakse kahte või enamat õigussüsteemi või normistikku, mis on kohaldatavad erinevatesse gruppidesse kuuluvate isikute suhtes, käsitatakse kõiki viiteid selle riigi õigusele kui viiteid õigussüsteemile või normistikule, mis on määratud kindlaks selles riigis kehtivate eeskirjadega. Selliste eeskirjade puudumisel kohaldatakse õigussüsteemi või normistikku, millega täisealine on kõige tugevamini seotud.

Artikkel 8c

Käesoleva määruse kohaldamata jätmine riigisisestele kollisiooninormidele

Liikmesriik, mis koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igäühes kehtivad käesoleva määrusega reguleeritavate küsimuste osas oma õigusnormid, ei ole kohustatud kohaldama käesolevat määrust, et määrata, millise territoriaalüksuse õigust kohaldada.

IV peatükk

ABINÕUDE TUNNUSTAMINE JA TÄITMINE

1. JAGU

ABINÕUDE TUNNUSTAMINE

Artikkel 9

Abinõu tunnustamine

1. Liikmesriigis [...] võetud meetet tunnustatakse teistes liikmesriikides ilma ühegi erimenetluseta.
2. **Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist,** [...] võib iga huvitatud isik, sealhulgas täisealine, keda meede puudutab, [...] **taotlema** liikmesriigi **kohtult otsuse tegemist** selle kohta, et teises liikmesriigis võetud meetme tunnustamisest **keeldumiseks ei ole artiklis 10 osutatud alust, või otsuse tegemist selle kohta, et tunnustamisest tuleb keelduda ühel neist alustest.**
3. Kui liikmesriigi [...] **kohtus** toimuva menetluse tulemus sõltub [...] **meetme tunnustamisega** või [...] **mittetunnustamisega** seotud kõrvalküsimuse lahendamises, [...] **võib** kõnealune **kohus selle küsimuse lahendada.**
4. **Lõigete 2 või 3 kohast menetlust reguleeritakse selle liikmesriigi õigusega, kus taotletakse tunnustamist, ilma et see piiraks artikli 10 ja 3. jao kohaldamist.**

Tunnustamisest keeldumise alused

1. Teises liikmesriigis võetud meetme tunnustamisest [...] **keeldutakse** järgmistel juhtudel:

[...]

[...] **a)** kui tunnustamine on ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus **taotletakse** tunnustamist;

[...] **b)** kui meede on vastuolus hilisema meetmega, mis võeti **käesoleva määruse** artikli 5 või [...]6 kohaselt pädevust omavas **teises liikmesriigis või** kolmandas [...] riigis, kui see hilisem meede vastab tunnustamise nõuetele [...] liikmesriigis [...], **kus taotletakse tunnustamist; [või**

[...] **c)** kui ei ole järgitud artiklis [...] **21** sätestatud menetlust¹¹.]

2. Teises liikmesriigis võetud meetme tunnustamisest võidakse keelduda, kui meede võeti ilma, et täisealisele oleks antud võimalus olla ära kuulatud, välja arvatud juhul, kui selleks olid olemas tõsised alused, võttes eelkõige arvesse:

a) asja kiireloomulisust;

b) et täisealine oli võimetu oma seisukohta väljendada.

¹¹ Käesoleva artikli punkt c ei ole lõplik. Selle olemasolu ja sõnastus sõltub artikli 21 üle peetavast täiendavast arutelust.

2. JAGU

MEETMETE TÄIDETAVUS JA TÄITMINE

Artikkel 11

Täidetavus [...]

Liikmesriigis [...] võetud meede, mis on selles liikmesriigis täidetav, on täidetav ka teises liikmesriigis, ilma et seda oleks vaja täidetavaks tunnistada.

Artikkel 12

Täitmine

- 1) 1. [...] **Liikmesriigis võetud meede, mis on selles liikmesriigis täidetav, täidetakse täitmise liikmesriigis samadel tingimustel nagu täitmise liikmesriigis võetud meede.** Teises liikmesriigis võetud meetmete täitmise menetluse suhtes kohaldatakse täitmise liikmesriigi õigust[...], **ilma et see piiraks käesoleva artikli lõike [...] 2 ja 3. jao kohaldamist.**
2. **Meetme täitmisest keeldutakse, kui leitakse, et esineb üks või mitu artiklis 10 osutatud tunnustamisest** keeldumise alust. **Ka** [...] täitmise liikmesriigi õiguse kohaseid **täitmisest keeldumise** või täitmise peatamise **aluseid kohaldatakse**, kui need ei ole vastuolus artiklis 10 osutatud alustega.

3. JAGU

ÜHISÄTTED

Artikkel 13

Sisulise läbivaatamise keeld

Mingil juhul ei või [...] **teises** liikmesriigis võetud meetet sisuliselt läbi vaadata **liikmesriigis, kus tunnustamist või täitmist taotletakse**.

Artikkel 14

[...] Tunnustamiseks või täitmiseks esitatavad dokumendid

1. Isik, kes [...] **taotleb** liikmesriigis võetud meetme tunnustamist [...] **või taotleb selle täitmist** teise liikmesriigi **kohtutes või täitevasutustes**, esitab:
 - a) meetet käsitleva dokumendi koopia, mis vastab selle autentsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele;
 - b) artikli 15 kohaselt välja antud tõendi.
2. [...] Vajaduse **korral** [...] võidakse **lõikes 1 osutatud isikult nõuda vastavalt artiklile 57a meetme või** [...] tõendi sisu tõlke või transliteratsiooni esitamist.

Artikkel 15

Meetmeid puudutavad tõendid

[...] **Päritoluliikmesriigi kohus** annab **õigustatud huvi üles näidanud** [...] isiku taotlusel välja tõendi, kasutades I lisa sätetatud vormi[...].

Artikkel 15a

Õigusabi

Taotlejal, kes on päritoluliikmesriigis saanud täielikult või osaliselt tasuta õigusabi või vabastatud kulude kandmisest, on meetme tunnustamise või täitmise menetlustes õigus õigusabile või kulude kandmisest vabastamisele kooskõlas selle liikmesriigi õigusega, kus menetlus algatati.

V peatükk

AMETLIKUD DOKUMENDID

Artikkel 16

Ametlike dokumentide aktsepteerimine

1. Liikmesriigis koostatud ametlikul dokumendil on teises liikmesriigis sama tõendusjõud nagu dokumendi päritoluliikmesriigis või võimalikult samalaadne toime, tingimusel et see ei ole ilmselgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, [...] **kus see esitatakse.**
2. Esitatud ametlik dokument peab vastama päritoluliikmesriigis selle autentsuse kindlakstegemiseks vajalikele tingimustele.

Artikkel 17

Ametlikke dokumente puudutavad tõendid

- 1.** Isik, kes soovib kasutada ametlikku dokumenti teises liikmesriigis, võib paluda [...] ametiasutusel, kes ametliku dokumendi päritoluliikmesriigis ametlikult koostas või registreeris, [...] **anda välja tõendi, kasutades** II lisas sätestatud vormi[...].
- 2. Vajaduse korral võidakse ametlikku dokumenti kasutavalt isikult nõuda vastavalt artiklile 57a tõendi sisu tõlke või transliteratsiooni esitamist.**

[...]